

AUSTRALSKÉ

LISTY

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 46 ČERVEN 1995

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60

Kostel
P. Marie
před Týnem
na
Starém Městě
1370 -1385

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

CONTACT
P·R·I·N·T·I·N·G
A.C.N. 002 887 238

**NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další**

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015**

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

CAR RENTAL V & H AUTOS

**Usnadní váš pobyt v Evropě
Plně pojištěné a servisované vozy
\$ 20 na den**

**Možnost odvozu z letiště Ruzyně a Vídeň
Podrobné informace Tel/Fax: (02) 673 2273
A.H. Tel/Fax (02) 625 2577**

ODBORNÝ ZUBNÍ LÉKAŘ

Dr Jan ROSA
nabízí své služby.

**v "MEDICAL & FITNESS CENTRE"
roh Acacia a Florinbunda Ave
Glenmore Park NSW 2745**

**Objednávky denně
na čísle: (047) 332 956**

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
**MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING**

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONY
Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.
Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.
Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.
volejte Barboru - 387 1333

POSELSTVÍ

Josef Fousek

Žádný den není špatný
pokud je člověk živ
I když vím že už není
všechno jak bylo dřív
Lecos mě v těle bolí
a slabne i můj zrak
A když si nevím rady
modlím se kolikrát

Aby tu dole bylo lásky a štěstí víc
Když tohle lidem chybí
tak není vůbec nic
Aby tu stromy kvetly
a deštěm voněl kraj
Aby se lidé smáli a na zemi byl ráj

Žádný den není špatný
když člověk není sám
Já smutku sbohem dávám
pár dobrých přátel mám

A jak čas život krátil
mé písně se mnou jdou
Pro všechny lidi zpívám
pod modrou oblohou

Aby tu dole bylo lásky a štěstí víc
Když tohle lidem chybí
tak není vůbec nic
Aby tu stromy kvetly
a deštěm voněl kraj
Aby se lidé smáli a na zemi byl ráj.

(písnička, která zazněla na vystoupení
Josefa Fouska v Sydney)

Snažím se chovat jako obyvatel této zeměkoule

Výběr z pravidelného rozhovoru s prezidentem Václavem Havlem,
vyslaným Českým rozhlasem - tentokrát z Nového Zélandu

Jsem vzdálení více než 18 tisíc kilometrů od naší republiky a myslím si, že to je důvod, abych věrným posluchačům, kteří poslouchají Hovory z Lán, poslal zcela speciální pozdrav z druhé půle naší zeměkoule.

Projev, který jsem měl v Canbře, je součástí série projevů, které mám v různých místech světa. V těchto projevech se pokouším přemítat o tom, kde jsou šance dnešní globálně propojené civilizace. Přemítám o jejím ohrožení i o tom, kde hledat jakési minimum pravidel soužití lidstva v dnešním světě. Při těchto státních návštěvách se snažím nepočínat si pouze jako představitel své země, jehož povinností je navazovat politické, diplomatické kontakty, prohlubovat je, otevírat prostor spolupráci ekonomické, kulturní a další, ale snažím se chovat jako obyvatel této zeměkoule, kterému není lhostejný její osud. A v Austrálii i na Novém Zélandě je mnoho konkrétních impulsů k tomuto typu přemítání. Navštívil jsem hned první den v Austrálii Kakadův národní park, což je prostor Aboriginů, prapůvodních obyvatel Austrálie, kteří zde žijí možná už 50 tisíc let a tvoří samostatné lidské plemeno a jsou tam jejich mnoho tisíc let staré malby. Chtěl jsem svou návštěvou zdůraznit fakt, že dnešní civilizace je tvořena mnoha rozmanitými kulturami. Podobně jsem i v jiných zemích navštívil různá místa a na Novém Zélandě se setkal s Maory, rovněž původními obyvateli Nového Zélandu. A vždycky to je pro mě velmi inspirující. Uvědomuji si tu ohromnou pluralitu světa, rozdílnost životních návyků, atmosféry života, tradic kulturních, duchovních, pestrobarevnost lidského rodu, zároveň si ale uvědomuji, že v tom prázakladě všech těchto kultur je cosi, co jim umožňuje žít spolu, bez ohledu na to, že každý věří v jiného boha nebo jiná božstva nebo eventuálně nevěří v žádný vyšší řád bytí. To je osa mého uvažování v těchto projevech.

Co se týče přijetí ze strany našich krajanů, musím říci, že jsem byl dojat nejen já, ale i jiní členové delegace. Ti lidé, kteří odešli po roce osmačtyřicátém, osmašedesátém nebo jindy, odešli za tím, aby mohli svobodně vykonávat své povolání a dělat to, co je baví, aby se nemuseli neustále bát nějakých estébáků a mohli studovat, co chtějí. Ti lidé samozřejmě cítí hluboké pouto ke své vlasti a čím déle jsou mimo tuto vlast, tím je ten vztah emotivnější. Navíc si myslím, že enklávy našich krajanů zvláštním způsobem díky extrémním podmínkám, dokáží udržovat co-

Stručný přehled rubrik

Snažím se chovat jako obyvatel této zeměkoule	01
Mezi Scylou a Charybdou	02
Děti - zrcadlo společnosti	03
Zprávy	04
Sport	05
Kultura	06
Katerdala	07
Před Bilou Horou	08
Nástup Habsburků	09
Perly a perličky	10
Nad dopisy čtenářů	11
Cesta Egyptem	12
Z tajů krás české řeči	13
Dvůr Králové nad Labem	14
Vyúčtování	15
Kniha, přítel člověka	16

si z takových vyšších hodnot, které je pouťají k naší zemi. Mají smysl pro její symboly, hrdiny, oběti, tradice, prostě udržují cosi, pro co možná my doma, právě proto, že jsme doma, nemáme tak silně vypěstovaný cit. Ti lidé jsou skutečnými vlastenci. A když už o nich hovoříme, nemohu se nezmínit o tom, že to byli exulanti právě zde v Austrálii a na Novém Zélandu, kteří obzvláště intenzivně podporovali disidentská hnutí. Patří jim za to dík.

MEZI SCYLOU

A

CHARYBDU

Karel Wendt

Lidé mají náchyllost k výkyvům od extrému k extrému. Zkušenost učí, že jeden neodrazuje od druhého. Prošli jsme hrůzně groteskní zvráceností fašismu a čím jsme ji nahradili? Poučil nás jeden krutý extrém nepopsatelného barbarství, že extrémů je třeba se vyvarovat, že je třeba hledat umírněné cesty? Ani nápad. Pochodující davy svižně přešly od fašismu ke komunismu, t. j. z jedné jatek do druhých. Doma nás soudruzi dodnes občas poučují, že za nic nemohou, že druhé svinstvo objali v dobré vůli proto, aby už se nikdy neopakovalo první.

Ten jejich druhý extrém potlačoval, co se dalo, včetně nacionalismu, z něhož ten předcházející žil. Když se s Gorbačovem odporoučel, osvobozený nacionalismus se v mnoha případech přerodil v extrém šovinismu, jehož je někdejší Československo smutným a bývalá Jugoslávie úděsným příkladem.

Z krajnosti do krajnosti. Souběžně se systémem politické tyranie jsme byli postiženi jeho hospodářskou složkou, která vycházela z neapné zásady, že VŠECHNO zařídí stát. Jen jsme ho však uložili do rakve a už jsme zase ve světě jiné krajnosti, v němž ÚPLNĚ VŠECHNO zařídí trh. Všeřešící stát byl nahrazen všeřešícím trhem, neboť lidské kyvadlo, jako to v pendlovkách, zná jenom jeden výkyv: od nejkrajnějšího bodu k nejzazšímu.

Mezi těmi body je zřejmě jenom vzduchoprázdno nicoty bez geometrického, politického a hospodářského středu. Nepřipouští se možnost, že snad jsou věci, s nimiž si nejlépe poradí trh a věci nezákladnějších občanských potřeb, o které by měl možná přece jenom pečovat stát. Nemyslitelná je domněnka, že ideologicky zkornatělé ekonomické vzory jsou zřídka kdy prospěšné všem lidem, že všemocný trh dává obvykle více hospodářsky silným jedincům a méně těm slabším, kteří potřebují pomoci.

Jedním z dnes nedotknutelných zaklínadel volného trhu je privatizace. V České republice a ostatních postkomunistických státech je rozsáhlá, na rozdíl od bezmezné, privatizace bezpodmínečně nutným prvním krokem na cestě k hospodářskému ozdravení. I tam však stojí za zmínku, že z ní snad nejvíce těží právě ti hospodářsky silní jedinci, kteří ji a volný trh v uplynulých 40 letech tvrdě vyhlazovali.

V západním kapitalistickém světě je soukromé podnikání dávno přijatou samozřejmostí. Otázkou tam není, jestli privatizovat nebo ne, ale do jaké míry. Současné australské dogma žádá s misionářským zápalem privatizaci všeho, včetně měsíčního svitu, neboť tak ve volné soutěži ztratí měsíc monopol a bude nucen ozařovat krajinu za zlevněné ceny. Nebezpečí úplného spoléhání na volný trh spočívá v tom, že veškerý důraz je na účetnictví, na dolarech. Zapomenut je jak člověk tak hodnoty, které nelze znásobit, sečíst a vydělit. Jeden státní premiér odmítl nedávno velkorysou nabídku moderního australského umění, protože neví "o galerii moderního umění, která vydělává".

Člověk, pro něhož sociální dopad a hodnoty, které nelze vyčísřit, neztratily význam, nemá kam se obrátit, protože kdysi podobně citící strany středu a umírněné levice kalkulují lidské štěstí výhradně v dolarech se stejným elánem, jako strany pravicové.

Zapomíná se přitom, že věci se nedějí jen tak z ničeho a bezdůvodně, že mají své příčiny (příčinou komunismu např. byl divoký merkantilní kapitalismus), že zkrátka, jak stojí na začátku této úvahy - jeden extrém obvykle vede k druhému.

Dubček a jeho druhové kdysi doš-

li k názoru, že komunismus potřebuje k přežití "lidskou tvář". O kapitalismu platí totéž.

IN MEMORIAM

12. 12. 1918 - 5. 5. 1995

JOSEF BEK

Josef Bek byl oním druhem herce, o jakém člen Národního divadla Václav Vydra nejstarší říkával: "Nebyl to skleníkový květ". Skutečně neprošel žádným odborným hereckým či pěveckým učilištěm, jeho výsostnou školou byl život. V jeho generaci se vyskytly podobné případy herců bez odborné školní přípravy a kteří to dotáhli k metám nejvyšším, jako byli Václav Voska, Rudolf Hrušínský, Rudolf Deyl ml. a Josef Kemr. Všichni jmenovaní se stali v českém divadle pojmy díky svému mistrovství, díky všestrannému talentu a díky tomu, že všechno co dělali dělali naplno. Dělali herecké divadlo, v němž dokázali diváky pobavit, rozesmát, ale také rozplakat, diváci spoluprožívali jejich osudy, v nichž herci proměňovali skutečnost života na skutečnost uměleckou. Není větší pocty než říci, že Josef Bek byl jedním z nich.

Byl člověk tolerantní, věřící, který si vážil všeho, co bylo lidské. Plynými doušky užíval života a kořil se kráse světa.

Čest jeho památce!

Děti - zrcadlo společnosti.

Jaroslav Kovářiček

Připomeňme si nejprve jednu starší anekdotu: Sešli se tři státníci, Ronald Reagan, Michail Gorbačov a Robert Hawke. "Jsme nejznamenitější mužové na této planetě", řekl věhlasně skromný Bob, "měli bychom udělat něco skvělého pro lidstvo!" Ostatní souhlasili a tak se po kratší poradě dohodli, že zjistí zdali Bůh vskutku jest. Bob, vychovaný v rodině náboženského profesionála, navrhl také, aby se po vzoru proroků odebrali do pouště, kde jim pravda zajisté bude zjevena. A vskutku, již druhý den objevil se před nimi drobný dědeček s plnovousem a takto k nim promluvil: "Hleďte a vidíte, já jsem ten, kterého hledáte, chcete-li sáhnout na mne byste shledali, že vskutku jsem to já, Bůh velký a mocný, běžte k lidem svým a to jim prozradíte. Však povězte také, že zklamán jsem neodvolatelně s tou holotou lidskou, mám vás všech až po svůj božský krk, chaso darebná, za tři dny zničím svět!" Kde se vzal, tam se zase ztratil a už Pánbůžka nebylo. Naši mužové vrátili se do svých domovů.

Ve Washingtonu prezident Reagan svolal tiskovou konferenci a oznámil: "Mám pro vás dvě zprávy, dobrou a špatnou, tak tedy Bůh vskutku je, na vlastní oči viděl jsem ho, ale do tří dnů zničí tento svět!"

V Moskvě svolal tajemník Gorbačov rovněž tiskovou konferenci: "Soudruzi, mám pro vás dvě zprávy, obě jsou špatné, tedy přesvědčil jsem se na vlastní oči, že Bůh vskutku existuje, což znamená smrtelnou ránu našemu marxistickému materialistickému učení, a co víc, do tří dnů skoncuje s tímto světem!"

V Canberesimisterský předseda Hawke rovněž svolal novináře, aby jejich prostřednictvím oznámil občanům: "Mám pro vás dvě velmi dobré zprávy, tedy Bůh vskutku jest, přestože měl jsem o jeho existenci určité pochyby, další skvělá zpráva jest, že za tři dny nebude žádné australské dítě žít v chudobě!"

Nevím, kdo se této anekdotě může smát dnes, v roce 1995, možná jen pan Hawke, kterému se přes tak banální sliby podařilo vyhrát své poslední volby. Nejméně do smíchu je ale tisícům australských dětí a mladých lidí, jejichž životy

jsou politikou vlády přímo ovlivňovány. Mnohé jejich problémy může vidět každý na vlastní oči kolem sebe, ty horší těžkosti jsou skryty pod povrchem. O jejich rozsahu a závažnosti se dozvídáme z různých statistik a zpráv. Víme, že mezi mladými lidmi je nepoměrně vysoké procento nezaměstnanosti (v některých oblastech až třetina mladých je bez práce) Víme také, že po ulicích našich měst potulují se stovky až tisíce dětí, kterým není dopřáno bezpečí a laskavosti domova, s tím je pak spojen i problém úniku do světa drog a návazná kriminalita. Poněkud obšírnější přehled o situaci mladých lidí v Austrálii vypracovala nedávno profesionální organizace Oz Child: Children Australia, Inc. a uveřejnila svou zprávu pod názvem "Profiles of Young Australians - Facts, Figures and Issues". Není to zpráva veskrze záporná, dozvídáme se z ní např. že dnešní generace mladých má lepší přístup ke vzdělání a informacím než měli jejich předkové, to se ale týká těch šťastnějších. Zpráva uvádí také skutečnosti značně neradostné. Chudoba je do značné míry i otázkou její definice, nevím co měl na mysli pan Hawke, tato zpráva z roku 1995 však odhaduje, že více než 400 tisíc australských dětí žije v chudobě. Více než 20 tisíc dětí je bez stálého domova. Za jediný rok bylo ohlášeno přes 50 tisíc případů zneužívání dětí (child abuse), asi ne všechny byly faktické, kolik však skutečných případů ohlášeno nebylo neví nikdo. Jedno z deseti dětí je považováno za negramotné, neboť má vážné potíže číst a psát. Jenom málo přes polovinu australských dětí je očkováno proti běžným chorobám, zatímco ve většině vyspělých zemí je to 90%. Snad už netřeba v tom smutném výčtu pokračovat. Jen ještě dodávám, že psychologové zaznamenávají nápadný nárůst tzv. "new morbidity", tedy problémy chování, návyk na drogy, negativní přístup k životu, nedostatek motivace a respektu k běžným společenským hodnotám, psychické poruchy. Austrálie patří dnes mezi země s nejvyšším počtem sebevražd mladých lidí, především chlapců. Která země tu na světě je rájem, že ano? Je ale zajímavé, že nárůst mnoha těchto problémů je výrazný právě za poslední dekádu, kdy australskou politiku i ekonomii ovlivňovali pánové Hawke a Keating. Aby mne případně někdo nenařkl z před-

pojatosti vůči soudobé Straně práce, dodávám pouze toto: Jaká to pozoruhodná shoda okolností!

Buďme však ku vládě spravedliví a neházejme vinu jen na ni, či na politiky vůbec. My všichni, tedy občané s volebním právem, neseme zodpovědnost za politiky, které si volíme. Pokud oni zřejmě lžou a my je přesto znovu volíme, tak se žádné nápravy nedočkáme. I my neseme zodpovědnost za stav společnosti. Zdá se být již tradicí, že si starší lidé stěžují na tu nepovedenou mládež - "kdepak, my jsme takoví nebyli! atd" - zapominajíce přitom, že ty mladé lidi někdo vychovává či alespoň vychovávat by měl. Mladí lidé jsou i zrcadlem generace svých rodičů, na mladé generaci se toliko odráží mravní a kulturní stav společnosti. Dokonce i moderní pedagogická věda dnes už ví, co věděli mnozí naši předkové, že nevlivnějším výchovným prostředkem nejsou kázeň a tresty nýbrž láska a následováníhodný vzor. Jaké modely dáváme našim mladým lidem? Nebudu na tu otázku raději odpovídat, však se sami dobře rozhlédněte kolem, jakých kvalit jsou hrdinové na stránkách novin a časopisů, či na obrazkách a plátcích, jak ušlechtili jsou pěvci a básníci oslovující mladou generaci? Jsou to modely, které vytváříme, či alespoň podporujeme a udržujeme my, lidé generaci starších.

Zakončím ale přece jen na radostnější notu. Jiná zpráva, nedávno publikovaná dr. Bob Birrellem z Monašské university a nazvaná "The Second Generation", má pro nás milou novinu (podle informací otištěných v The Australian, 16. 5. 95). Ve skupině 25 - 34 letých lidí jsou na druhém místě v počtu vysokoškolských diplomů děti emigrantů, kteří přišli z Československa (první jsou děti rodičů čínských) a v oblasti odborného uplatnění jsou naše děti na čtvrtém místě. Těch důvodů úspěšnosti našich mladých lidí je jistě celá řada, já doufám, že jedním z těch hlavních je naše tradiční láska ku vzdělání a vysoká kulturnost

ZPRÁVY

V sobotu 20. května dopoledne přiletěl papež na ruzyňské letiště, kde jej uvítal prezident Václav Havel a další významní politici. (Poprvé navštívil papež Československo krátce po pádu komunistického režimu). V sobotu odpoledne sloužil v Praze na strahovském stadionu mši, které se zúčastnil kromě prezidenta i premiér Václav Klaus a další ministři. Druhý den strávil papež v moravském biskupském sídle v Olomouci.

Účelem jeho cesty bylo svatořečení patronky rodiny Zdislavy z Lemberka a kněze Jana Sarkandra. Zdislava proslula ve 13. století podle staré české kroniky svým milosrdenstvím, dobročinností a křesťanskými skutky lásky. Poskytovala útočiště chudým a nemocným.

Jan Sarkander se narodil v roce 1576 v polském Skočově. Bohosloví začal studovat po smrti své manželky. Později působil jako katolický farář v Holešově a v dalších místech, tehdy převážně protestantské Moravy. Protestantskými správci země byl obviněn za zrady a po dlouhém mučení zemřel. Jan Pavel II svatořečil Zdislavu i Sarkandra v neděli 21. května na upravené ploše letiště v Olomouci-Neředíně.

Svatořečení Jana Sarkandra vyvolalo negativní odezvu ze strany nekatolických církví. Setkání s papežem odmítli představitelé církve českobratrské, evangelické, jednoty bratrské, církve bratrské a metodisti. Jan Sarkander byl podle jejich tvrzení představitelem násilné katolizace. Církev bratrská tvrdí, že se podílel na likvidaci moravských sborů jednoty bratrské a byl souzen jako vlastizrádce. Setkání odmítl také předseda Ekumenické rady církví v ČR, evangelický synodní senior Pavel Smetana. Jan Pavel II vyzval v Olomouci k upevnění dobrých vztahů mezi církvemi a jménem všech katolíků poprosil za odpuštění křivd spáchaných na nekatolicích.

Zpět do Vatikánu odletěl v pondělí večer z letiště v Ostravě, kam se s ním přijel rozloučit premiér Václav Klaus.

V jihočeském Táboře začala 19. května reminiscence na legendární pouť Mistra Jana Husa do německé Kostnice, kde byl Hus 6. července 1415 upálen. Na Staroměstském náměstí v Praze obdivovali návštěvníci dobové kostýmy účastníků, markety husitských vozů i jezdecké koně. Během patnáctidenní cesty se zastaví 70 účastníků pochodu v sedmi českých a v osmi německých městech, kde se podle historických pramenů zdržel i Jan Hus. Pochod má jednak symbolizovat spřátelení Tábora a Kostnice - dvou měst, která hrála rozhodující (byť protikladně) role v životě Mistra Jana, jednak připomenout tuto důležitou osobnost a její význam pro české dějiny.

Vůli podílet se na obraně celoevropských hodnot jakož i odhodlanost ČR přijmout všechny povinnosti vyplývající z členství v Severoatlantické alianci vyjádřil Václav Havel ve svém projevu v belgickém Monsu na výroční konferenci

vrchního velitelství sil NATO v Evropě SHAPEX-95. Se statutem "slavnostního hosta" se tak stal prvním prezidentem nečlenského státu v historii aliance, který oslovil každoročně konané zasedání tohoto vrcholného orgánu. Již před svým odletem však Havel prohlásil, že členství Ruska v NATO si umí jen stěží představit. Vztahy NATO s Ruskem, budou o to těsnější o co demokratičtější bude perspektiva tamního vývoje. Přesto je však silně nepravděpodobné, že by se Rusko stalo řádným členem této bezpečnostní struktury. Tato země je ostatně již součástí jiného sdružení, Společenství nezávislých států, které má svou vlastní bezpečnostní dimenzi.

Podle mínění veřejnosti jsou nevýraznějšími osobnostmi mezi ženami manželka prezidenta Olga Havlová a místopředsedkyně sociální demokracie a poslankyně sněmovny Petra Buzková. Olgu Havlovou preferuje 20% dotázaných, Petru Buzkovou 19%.

Půl hodiny kouřili zástupci Křesťanskodemokratické mládeže na nádvoří Pražského hradu na protest proti přijaté novele zákona o ochraně před alkoholismem, kouřením a toxikomaniemi a dopisem vyzvali prezidenta, aby zákon, který výrazně omezuje kouření na veřejnosti, nepodepsal.

Prezident Václav Havel vrátil Poslanecké sněmovně k projednání novelu zákona o ochraně před alkoholem a jinými toxikomaniemi, který vzbudil v poslední době rozsáhlou diskusi. Největší výhrady měl Václav Havel k nedokonalosti systému, který by neumožnil postupné přizpůsobování se novému zákonu. (např. při tištění zdravotního varování na obalech tabákových výrobků.) To by již od počátku způsobilo jeho nedodržování a "takový postup je v právním státě nemyslitelný", prohlásil prezidentův mluvčí Ladislav Špaček. Parlament při opakovaném hlasování zákon nepřijal.

Plánovaná beseda předsedy vlády Václava Klause se studenty Ostravské university se změnila v premiérovu přednášku. V úvodní řeči rektor university Jiří Močkoř uvedl, že vláda sice usiluje o demokracii a podporuje tržní ekonomiku, ale zapomíná na vzdělání. Václav Klaus reagoval tím, že není třeba, aby stát platil z daní poplatníků studium, ke kterému se jednotlivec svobodně rozhodne. Dále uvedl, že výše platů učitelů ve všech stupních škol není tak dalece pod průměrem výdělku v České republice, jak se stále prezentuje.

Ministr školství Ivan Pilip nepřevzal od petičního výboru zlínských a břeclavských učitelů petici podepsanou 44 tisíci učiteli z celé ČR, v níž požadují vytvoření samostatného

zákonu pro výkon učitelského povolání, zvýšení tarifu až o 100%, pravidelnou valorizaci platu a zařazení učitelské profese do kategorie "státní zaměstnanec". Ministr prohlásil, že nebude jednat s nátlakovou skupinou, která nereprezentuje učitele jako celek.

V Praze vyšlo raritní album nahrávek Karla Kryla z let 1984-86, kdy Karel Kryl pobýval v Austrálii. Album vychází pod názvem "Australské momentky".

Premiér Vladimír Mečiar oznámil na besedě se studenty na universitě ve Zvolenu, že Slovensko neuznává dluhy z dělení Státní banky československé. Uvedl, že jeho země nikdy 24 miliardový dluh, který vznikl dělením SBČS a po měnové odluce, neuznala a uznat nemíní. V této souvislosti také řekl, že je ochoten "odpustit dluhy, které jsou proti nám, ale ne zlato a Bojnický oltář". Odmítl také požadavky české strany na revaluaci slovenské koruny v clearing. Mečiar označil problém za brzdu setkání premiérů obou zemí. Český ministr financí Ivan Kočárník označil dluh jako nezpochybnitelný, když doslova řekl: "Dluh je dluh - je v účetních knihách a nezpochybní ho žádný audit." Dluh je také zahrnut do účetní uzávěrky Slovenské centrální banky za rok 1992.

Napětí mezi Mečiárem a Kovačem kulminuje. Přestože premiér Mečiar označil záležitost spíše jako spor prezidenta a parlamentu a nikoli prezidenta a vlády, nevyloučil, že by do něho mohla začít zasahovat i vláda. Uvedl to jako reakci na bratislavskou dvacetitisícovou demonstraci na podporu prezidenta Michala Kováče. Za nejkulturnější východisko ze současné krize označil prezidentovu demisi a odmítl její řešení vypsáním předčasných voleb. V této otázce také Mečiar prohlásil, že nevyklučuje vypsání referenda o této otázce. "Boj se začal a nemá tendenci se zmiřňovat, ale naopak se vyostří", předpověděl podle tisku premiér.

Německý prezident Roman Herzog se na zámku v Lánech setkal s prezidentem Václavem Havlem. Jak uvedl prezidentův mluvčí Ladislav Špaček, návštěva nesouvisela s 50. výročí osvobození Evropy od nacismu. Německý prezident se rovněž zúčastnil pietního aktu na Národním hřbitově v Terezíně, kde položením věnce uctil památku mužů a žen zastřelených v terezínském koncentračním táboře. Rovněž se vyslovil pro odškodnění českých obětí nacismu. Hlavním bodem jednání obou prezidentů byl vývoj česko německých vztahů. Václav Havel prohlásil, že případné přijetí politických deklarací parlamenty by bylo vyvrcholením kontaktů politiků a právníků. Parlamenty by měly deklarovat, že se otázkami minulosti z právního a politického hlediska už zabývat nebudou.

(CAROLINA - kráceno)

SPORT

Pražská Sparta si udržela vedení v tabulce první fotbalové ligy.

Nejzajímavější výsledky 26. fotbalové ligy :

Sparta Praha	-	Hradec Král.-	3 : 0
Viktoria Žižkov	-	Slavia Praha	0 : 1
Sigma Olomouc	-	Slovan Liberec	1 : 1
Petra Jablonec	-	Boby Brno	3 : 3
České Budějovice	-	Bohemians	2 : 0

Některé výsledky 27. kola :

Slavia Praha	-	Union Cheb	1 : 0
Bohemians Praha	-	Sparta Praha	1 : 2
Slovan Liberec	-	Viktoria Žiž.	2 : 1
Boby Brno	-	Švarc Benešov	4 : 0
Hradec Králové	-	FK Jablonec	1 : 1

Po uzávěrci: Sparta je po 29. kole mistrem ČR, z ligy sestupuje Švarc Benešov a Bohemians Praha. Bohemians sestupuje po 22 letech. "Klokani" dokonce získali v roce 1983 titul mistra.

Daniela Bártová, bývalá česká gymnastka, skočila o tyči v Lublani 410 cm, což je nový světový rekord.

Vikendový sjezd České obce sokolské zvolil novým starostou Jiřího Jánoše, kterého mimo jiné čeká úkol - najít způsob jak vyrovnat dluh 81 milion korun.

Jaromír Jágr z Pittsburgu Penguins získal jako první Evropan Art Ross Trophy pro nejlepšího hráče základní části NHL v kanadském bodování (70 bodů, 32 branek a 38 asistencí).

Nejlepší střelcem základní části NHL se stal Slovák Peter Bondra z Washington Capitals, autor 34 branek.

ADVANCED DIAGNOSTIC DEVELOPMENT PTY. LTD.

hledá pro svoji odbočku v Brně, ČR,
strojního nebo elektro - inženýra,
který rozumí obráběcím strojům,
má smysl pro podnikání, dokáže se rozhodovat,
rozumí finanční stránce podnikání,
umí jednat s lidmi,
je schopen nejen prodávat, ale i nakupovat,
znalost němčiny vítána,
vhodné pro krajana, který uvažuje o návratu do ČR
Pro podrobné informace volejte Arnolda :
telefon : (02) 620 12 18 Sydney A.H.
fax (02) 620 1609

KULTURA

Mili přátelé,

V příštích číslech Australské listy věnuji vždy jednu celou stranu australským výtvarníkům narozeným v Československu, kteří se vám postupně představí. Na třech v krátké době po sobě následujících výstavách se opět nejen potvrdilo kolik je mezi námi talentovaných lidí, ale zjistili jsme, že je jich mnohem více než jsme tušili a než tušili oni sami.

Na první výstavě jich bylo představeno jen 19 sydneyjských, na druhé výstavě jich bylo 38 z celé Austrálie a na té třetí jich bylo 34 opět z celého kontinentu. O několik méně jen proto, že někteří nemohli dodat práce do Sydney v tak krátkém termínu. Celkem víme již o dvaapadesáti výtvarnicích, tedy akademických malířích, sochařích, keramicích, sklářích a fotografech. Nebudu asi daleko od pravdy, když řeknu, že na počet emigrantů z jedné etnické skupiny máme možná největší procento výtvarných umělců.

Těmto výtvarníkům patří poděkování, těm prvním, kteří vystavovali v Krabicovém domě, i těm dalším, kteří se přihlásili později.

Je na místě, abych poděkovala všem těm, kteří nezištně pomáhali jako Jitka Neradilková, Jana Háberová, Zdena Růžičková, Ludmila Štorová a Milena Vališová, Karel Kamenčák, Ervín Slánský, a Petr Vitek. Snad jsem na nikoho nezapomněla. Členové vlastní rodiny s poděkováním jaksi ani nepočítají.

Zvláštní dík ale patří těm, kteří přispěli na zaplacení rámu na obraz pro pana prezidenta Václava Havla: panu Bertonovi, dr. Jarošové a dr. Stejskalovi, manželům Hendrichovým, panu Holickému, manželům Košinarovým, dr. Pecharovi s manželkou, manželům Slánským, manželům Víkovým a paní Wágenerové.

Čestmíru Borkertovi patří dík nejen zato, že věnoval obraz, ale že i vyrobil na vlastní náklady zvláštní bednu na dopravu obrazu a ještě nesl značnou část finančního nákladu za rám.

První výstava se uskutečnila svépomocí vystavujících výtvarníků, druhá byla finančně podpořena vládou České

republiky a částečně také Sokolem Sydney spolu s Česko-australskou kulturní aliancí. Třetí výstava byla financována Generálním konzulátem České republiky v Sydney. Naši výtvarníci touto cestou za tak nečekanou ale o to vítanější pomoc velice děkují.

Dovolte, abych vám představila všechny výtvarné umělce, kteří se do výstav přihlásili a to i ty, kteří z jakýchkoliv důvodů později nevystavovali:

NSW - Milena a Čestmír Borkertovi, Lydia Brichta, Lenka Běliková, Pavel Bucek, Jiří Bureš, Manka Doležalová, Nataša Florean, Viktor Gardavský, Zdenka Háberová, Petr Halíř, Ctibor Havelka, Dagmar Hoffmanová, Dušan Hora, Alena Horáková, Hana a Helena Hybšovi, Roman Illovský, Ida Jarošová st. Ida Jarošová ml., Marie Jeniková, Fiona Kaněra, Adriana Korkošová, Jitka Kopřivová, Věra Pařilová, Dáša Persanová, Ivan Polák, Jana Popelková, Pavel Přibila, Miša Řihová, Evelyn Rose, Ljubov Seidlová, Jarmila Slanská, Vladimír Tichý, Monika Váchová, Dagmar Vašáková, Stanislav Volek, Robert Wittman, Milan Záhorský, st., Milan Záhorský ml.,

VICTORIA - Václav Ježek Von Theinfeld, Jan Vajtauer,

SOUTH AUSTRALIA - Dušan Marek, Vojta Marek, Ondřej Mareš,

A.C.T. - Vladimír Gottwald, Bob Kalivoda, Saša Nekvapilová,

QUEENSLAND - Vojen Korejs,

WESTERN AUSTRALIA - Karel Medlík,

TASMANIE - Petr Mahler, Mirek Mařík,

Za australské výtvarné umělce narozené v Československu

Jana Reichová

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

Sokolské kino Ponrepo
vás zve

v neděli 18. června v 15.00

na půvabný český film

"Rozmarné léto"

který byl natočen podle námětu

Vladislava Vančury

Režie: Jiří Menzel

V hlavních rolích si připomeneme
nezapomenutelného Rudolfa
Hrušínského, Vlastimila Brodského,
Jiřího Menzela,

Milu Myslikovou a další.

Hudbu složil: Jiří Šust

Zpívá: Waldemar Matuška

Film je doporučen především dospělým
divákům.

Po programu lehké občerstvení.

Vstupné dobrovolné.

Prosíme o dochvilnost.

Příští promítání kina Ponrepo

je 16. 7. a je určeno i dětem.

Nejdříve to bude pohádka

"Rákosníček" (vypráví Jiřina

Bohdalová) a pak česká filmová

komedie **"Šest medvědů s Cibulkou"**

SOKOL SYDNEY

vás rovněž srdečně zve

v sobotu 24. června ve 20.00

na

Vepřové hody,

k tanci i poslechu hraje Vojta Čína
K dostání budou obvyklé a oblíbené
domácí speciality, jako jsou jelička,
jitřníčky, ovar a tlačěnka a mnoho
dalších dobrot

Ve společenském sále se bude konat
ochutnávka nových sýrů

Milana Vyhňálka,

které vám svoji vůni připomenou
domov a možná i mláďa.

Sýry si budete moci po ochutnání
rovněž zakoupit.

Rezervace míst nutná.

Vstupné: \$ 6.-

Tel.: 99 99 2260

452 56 17 (večer)

KULTURNÍ VÝROČÍ

Letos slavíme padesáté výročí konce druhé světové války a znovuzrození Československa po více než šesti letech násilného útlaču nacistickým terorem.

Vzpomínáme na rok, kdy se obnovovaly všechny instituce státní, samosprávné i kulturní, a kdy i naše divadla se probouzela k plné činnosti. Také Stavovské divadlo, které se stalo opět divadlem českým, se rozhodlo oslavit návrat svobody jednou z nejradosnějších Shakespearových her, "Večerem tříkrálovým". V hlavní roli hraběte Orsina tenkrát vystupoval 25letý herec Národního divadla v Praze, Jiří Kačer.

Bellova Shakespearova společnost letošní turné zahájí v Canbře představením "Večera tříkrálového" dne 20 června - přesně padesát let po pražském představení.

Jiří Kačer žije dnes v Canbře, a shoda dat obou divadelních představení na něj silně zapůsobila, tím více, že je jediným z 18 herců původního obsazení, který se tohoto výročí dožil.

Ještě větším a zřejmě radostným překvapením pro našeho Jiřího a pro všechny naše krajany bylo, když se v místních "Canberra Times" se objevil článek Roberta Macklina se snímky na titulní stránce. A týden poté, v sobotu 29. dubna vyšel další článek s oznámením že Bellova společnost věnuje své vystoupení památce českých herců, kteří před padesáti lety tuto hru uvedli.

Jiří Kačer bude po představení pozván na jeviště se všemi herci - členy Bellovy Shakespearovy společnosti, kteří ve hře vystupují.

Jsmo velmi hrdi nato, že se tímto skutkem dostává i v Austrálii uznání našemu kulturnímu dění, a Jiřímu přeje mnoho zdraví do mnoha dalších výročí.

(přetištěno z měsíčníku Beseda-Canberra)

Znovu a znovu nás překvapuje, kolik zajímavých lidí mezi námi žije a jak málo o nich víme. K Jiřímu Kačerovi si určitě ještě vrátíme - poz. red.)

KATEDRÁLA

V České republice se v minulých měsících hodně hovořilo o katedrále sv. Víta, a především o tom, komu náleží. Nakladatelství PRIMUS v Praze vydalo v loňském roce velice zajímavou knížku o její historii, kterou napsal Zdeněk Mahler. Z ní je také následující ukázka.

EPILOG

Snad jen jako epilog, jako ozvuk zašlých časů se ještě zvedl hlas požadující, aby v rámci nápravy majetkových křivd způsobených bývalým režimem, se katedrála sv. Víta stala vlastnictvím metropolitní kapituly, pražského arcibiskupství, katolické církve. - Nuže: víc jak tisíc let katedrála nepotřebovala vlastnicko-právní kotvení - stavěl ji panovník jako korunovační svatyni - byl jejím patronem, z čehož vyplývaly nezadatelné, dědičné výsady - král stanovil, že dóm bude působištěm arcibiskupa, povýšil chrám na metropolitní - katedrálu svou - věnoval Bohu a Čechům jakožto spojenci spásy. Vše, čím kdo přispěl, se bralo jako dar na chrám Páně - katedrála po staletí fungovala co právní objekt - protože ovšem sama nemohla o sobě rozhodovat, byla k ní zjednána správa, svatovítská kapitula (kapitula byla vždy pouze správcem a uživatelem, nikoli majitelem - i hospodaření se vedlo odděleně, kostel vlastnil samostatné prostředky, kapitula byla placena z odlišných zdrojů). Když bylo po pěti stech letech zřejmé, že katedrálu nedostaví další panovníci, natož pak církev, chopilo se díla občanstvo prostřednictvím Jednoty (historické nápisy v katedrální lodi, dvojice latinských na průčelí a dva české na bocích, dosvědčují, že se hlavním přispěvatelem po královské pokladně stal zemský sněm a později vláda republiky - potvrzuje to ostatně i pečlivě vedené účetnictví). Vždy respektovaná skutečnost, že korunovační dóm se vyznačuje unikátním charakterem, nedílností náboženského kultu a státní komponenty, se tím ještě zesílila. Katedrála byla dobudována jako sakrální symbol české státnosti.

Je dílem i dědictvím národa - duchovním úběžníkem i rodinným zla-

tem - je dvojnásob nedotknutelná. Zaslouží si proto mimořádný statut, zvláštní zákon (nejen jako pojistku vůči paragrafům kanonického kodexu závazného uvnitř církve, který v kánonu č. 1254 a 1273 stanoví: "Katolická církev může vrozeným právem nezávisle na světské moci nabyvat, držet, spravovat a převádět majetek k dosahování sobě vlastních cílů "...Nejvyšší správa a nakládání veškerým církevním majetkem přísluší vatikánskému papeži vzhledem k jeho nejvyšší vládní moci.") Po staletích rozporů a střetů, za něž zdejší lid platil tolikerou ztrátou sil i krve, stalo se příkazem doby dosáhnout srozumění: nechť klíč k pražské katedrále náleží jak hlavě státu, tak arcibiskupovi - dohodněme se, jak o tento monument ducha a dějin budeme společně pečovat - staniž se tak k slávě Boha a ke cti Čechů!

Malé zamyšlení nad velkými dějinami

Před Bilou Horou : Nástup Habsburků Bořek Šindler

Jako je možno vykládat dějiny několikařím způsobem, tak je i možno hledět na dobu předbělohorskou v českém království z různých úhlů. Je například možno poukazovat na neústupnou českou snahu obhajovat nekatolickou víru - ovšem v mezích představ šestnáctého a sedmnáctého století, zdůrazňovat výdobytky církve husitské a později též evangeliků luteránského ražení a českých bratří. Jinak je také možno spatřovat v těchto českých snahách krátkozraké ulpívání na symbolech za nimiž se skrývala hrabivost českých stavů a některých měst v době doznívání klasického feudalismu v Čechách.

Přiměřená dávka cynismu nás může dovést i k tvrzení, že zatímco ve čtrnáctém století byl nositel české koruny také říšským císařem a Praha jako jediné univerzitní město severně od Alp se koupala v lesku administrativního centra evropské veletržnice s hranicemi od Burgundska po Halič a z Branibor po Středozemní moře, v patnáctém století dovedli čeští hloubalové a husitská armáda palcátů, cepů a náboženských fanatiků českou korunu na pokraj zkázy. Že Češi dali přednost puncu kacířství a trvalé roztržky s Římem před uznáním své státní moci jako národa schopných diplomatů, a v šestnáctém století že pak sedli na lep habsburským nástrahám, zvolivše jejich Ferdinanda za českého krále, a dali Habsburkům z Vídně přednost před jinými pravděpodobně neméně schopným kandidátem, králem ze vzrůstajícího se slovanského Polska.

Je či není každý svého štěstí strůjcem? Nechyběl, nám českým hloubalům, právě ten všeobecný přehled, jehož se v tak hojně míře dostávalo římským diplomatům, a třeba také Zikmundovi, druhému Karlovu synovi? Je možné, že jsme pro české stromy neviděli evropský les? A snad si ani sami sobě neviděli na špičku nosu, svých českých nosů? Palice máme tvrdé - ale je to vždycky přednost - a stačí to?

Tak jako ve století patnáctém, i v šestnáctém století zůstává český odpor k římskému katolictví jedním z ústředních motivů českého konání. Národ je ovšem stále rozdělen na stranu pod jednou, katolickou, a na stranu nekatolickou, která teď začíná být rozčleněna. K původním kališníkům, zastáncům přijímání pod obojí, přistupují pod vlivem německého luteránství evangeličtí luteráni a také s kalvinisty spřízněná Jednota českobratrská. A zatímco kališníci pro sebe v kompaktátech basilejských vydobyli královské uznání i proti papežskému odporu, nově přichází protestanté už papežskou moc neuznávají a stavějí se otevřeně proti vlivu a moci Říma. V dobách klasicky

husitských, ve století patnáctém, se německý element v českém království stavěl téměř výlučně na stranu katolickou. Nyní, pod vlivem luteránství přicházejícím z Německa, se čeští Němci začínají houfně stavět k protestantství pozitivně a v prvních dvou dekádách sedmnáctého století, tedy těsně před Bilou Horou, mezi protikatolickými protestanty německý element vlastně převládá anebo alespoň hraje prominentní roli v rozporech s habsburskými vládci. Rozpolcení na dva protichůdné tábory náboženské tedy na počátku nového věku v českém království trvá, ač se napětí mezi nimi zatím neprojevuje válkou.

První polovina českého století šestnáctého je ve znamení zvolení Habsburka Ferdinanda na český trůn, a prvních šarvátek strany pod obojí s katolickým vládcem. Pod povrchem relativní náboženské svobody doutná nevole a do Čech přichází řád jezuitský, organizace katolických fundamentalistů dalo by se říci, a jeden ze sloupů na nichž později stojí katolická pretireformace v Čechách.

Evropská renesance je na postupu i v českých zemích a knihtisk, prvně v Čechách použitý v Plzni, se uchycuje po celém království a otevírá české brány evropské literatuře, především latinské, řecké a italské. Italská renesance slaví triumfy umění, ducha a pokroku a přes veškerou svoji konservativnost se stává katolická církev jedinečnou patronkou umění. Papežové se obklopují věhlasnými mistry. Malíři a sochaři, na rozdíl od mistrů slova, nacházejí v lůně církve skvělé a štědré mecenáše. Gotická roucha padají a Vatikán je - až po dnešek - nejprospěšnější stěnou obnažené lidskosti. Itálie stojí vysoko nad ostatní Evropou a nepřestává ji poskytovat nové objevené plody bohatého antického tvoření již objeveného a znovu objevovaného a odhalovaného po staletích nadvlády severoevropských barbarů a primitivů.

Portugalci a Španělé dobývají nových zemí a celé evropské pobřeží Atlantiku upíná zraky přes oceán na Západ, i na hluboký Jih. Holanďané zakládají s nizozemskými městy zámořské kolonie a jejich země oplývá bohatstvím a vzrůstající svobodou. Ve Francii vzrůstá královská moc a francouzský duch závodí s duchem renesanční Itálie o evropský primát. Nesjednocené Německo se nepodílí na zámořských výbojích, císařská moc je v krizi a protestantské učení Lutherovo vrhá zemi do vážných konfliktů s Římem. Polské království, posílené unií s Litvou, se vzrůstá a buduje mocný stát s aspiracemi směřem na východ, kde se teprve začíná probouzet ruský kolos, spíše si jen protírá oči. Turecká moc začíná ohrožovat Evropu a moc habsburskou, leč mocní Habsburkové vládnou i zemím španělským. Říše východořímská už je v plenu Turků.

V tomto evropském kontextu se mohou jevit české žabomyši domácí rozmršky o způsobu přijímání těla Páně jako bouře ve sklenici vody. Nicméně Češi se nepřestávají zabírat především tématy náboženskými. Nepřestávají také ztrácet celoevropskou perspektivu a vlastní neobratnosti a jakoby ranění slepotou povolávají na český trůn Habsburky. Ti se o český trůn neuspěšně pokoušeli na počátku čtrnáctého století po vymření Přemyslovců po meči a později ve století patnáctém

so smrti krále Jiřího, kdy se však na Hradčany dostali polští Jagelonci. Rok 1526 konečně vidí jejich instalaci na pražském Hradě a královská moc tohoto rodu vstupuje do zápasu s českými stavy a městy, z něhož nakonec vycházejí Habsburkové vítězně. Symboly dvouhlavých orlů pak padají až s říjnem 1918...

První čtyři Habsburkové na českém trůně více méně tolerovali české náboženské svobody a respektovali ustanovení kompaktát basilejských. Ferdinand I., Maxmilián, Rudolf a Matyáš také většinou sídlili v Praze, zůstávali obklopeni českými pány, a řídili se v podstatě českým zřízením zemským, dokonce i po událostech kolem tak zvaného "krvavého sněmu" v roce 1547. Situace se přestříhla v posledních letech vlády jinak tolerantního Rudolfa II., jenž byl donucen zvláštním dekretem v roce 1609 potvrdit náboženské svobody nekatolíků, ale ku konfrontaci, naprosto rozhodně končící vítězstvím strany katolické, došlo až za vlády Ferdinanda II., pátého habsburského vládce v Čechách, jenž přišel do Prahy ze Štýrska a jehož před Bilou Horou v otevřené revoltě čeští stavové sesadili.

Když Češi volili v roce 1526 za svého krále Habsburka Ferdinanda I., nebyl příznak Bílé Hory ještě ani tušením, natož příznakem. Ale nad horizontem českých zemí vyvstávaly po zakončení husitských nepokojů opět těžké mraky. Ku konci patnáctého století, po uzavření olomouckého smíru mezi jagelonským Vladislavem a uherským Matyášem, zetěm již zemřelého Jiříka z Poděbrad, kde se oba vládcové dohodli že se oba budou titulovat jako čeští králové, kdy došlo de facto k roztržení české koruny na dvě půle, na dvě hlavy, pozbyla česká koruna v evropské soustavě téměř vši váhy, byť bohudiky jen na čas. Matyášova smrt přinesla později opětné připojení Moravy, Slezska a Lužice a Vladislav byl zvolen králem Uher. Brzy po uherské korunovaci se odstěhoval z pražského dvora do Budína a zanechal českou správu místodržicím. Když potom Vladislavův syn Ludvík, který na český trůn nastoupil jako desetiletý chlapec, zahynul jako dvacetiletý muž v boji s Turky u Moháče (čeští pánové mu odmítli dát nutné prostředky k úspěšnému vedení boje), byla česká koruna opět k mání.

Bylo by nespravedlivé hledět na vládu prvních Habsburků v Praze jako na vládu tyranů, přestože se jim v nábožensky rozjítčené zemi nevládlo klidně. Po nástupu Habsburků se Praha za Ferdinanda I. opět stala královským sídlem a zůstala jim i za jeho nástupců Maxmiliána a Rudolfa II. Ba za Rudolfovy vlády byla opět středem říše a sídlem císařským. V celku bylo prvních sto let panování Habsburků, mezi rokem 1526 a 1618 údobím poměrného klidu a pokoje. Jakoby se byla vrátila doba Karla IV. Praha, opět jako centrum říše císařů německých, jimiž první Habsburkové byli, hostila celou řadu skvělých učenců a umělců, včetně Tycho de Brahe a Keplera, a také zástupu alchymistů, dryáčníků a podvodníků snaživších se vetřít v přízeň zčásti pomateného císaře a krále Rudolfa.

Prahu postihl v roce 1541 velký požár, v němž shořely zemské desky. Ty byly právě také dílem našich právníků a zabýval se jimi i jeden z nejsvětějších zjevů starší české právní literatury a pěstitel češtiny, Viktorin Kornel ze Všehrd. Je-

jich ztráta byla nenahraditelná a v ohni zmizely i písemné poklady českého právního a administrativního umu. Na druhé straně bylo v roce 1561 opět obnoveno Arcibiskupství a téhož roku konečně bylo i papežem dovoleno přijímání pod obojí, na němž tolika Čechům od dob husitských tolik záleželo. Nicméně byla kompaktáta za Ferdinandova nástupce, Maxmiliána, vypuštěna za zemských privilegií a k důkladné nápravě pak došlo až při vydání Rudolfova majestátu o náboženské svobodě nekatolíků v roce 1609.

V roce 1616 byl za Matyášova nástupce v Čechách přijat miláček a odchovanec jezuitů, Ferdinand Štýrský, který předtím ve Štýrsku krutě vykořenil tam se uchycující protestanství. Přestože český sněm tehdy sestával z protestanské většiny a menšiny katolíků, byl Ferdinand zvolen bez zřejmých obtíží. "Na všechen způsob podává přijetí Ferdinanda Štýrského nepopíratelný důkaz o nedostatečné organizaci strany pod obojí, bez jaké ani největší většiny nedocházejí vítězství, a která u protivníků jejich, strany jezuitské, byla u vysokém stupni dokonalá." Tak situaci vyjádřil historik devatenáctého století, J. Malý. Habsburská klec začala padat.

Když potom v roce 1618 došlo ku třetí pražské defenestraci, již začala třicetiletá válka, šlo už oběma stranám o krk. Zvolivše za protikrále falckého kalvinistu s naprostou neznalostí českých věcí, dokázali čeští evangeličtí stavové opět naprostou nepřipravenost, nedostatek rozvahy a hlavně rozhledu po evropském spektru. Bělohorská bitva a porážka pak znamenaly počátek konce české koruny jako samostatného státního útvaru v Evropě.

UPOZORNĚNÍ ČSA

Nový název ČSA a. s.

S novým letovým řádem ČSA a. s., který platí od 26. března, mění naše letecká společnost i svůj název. Rozhodly o tom dvě Valné hromady ČSA a. s. z 20. 12. 1993 a z 24. 2. 1994 v souvislosti s rozdělením bývalé ČSFR na Českou republiku a Slovenskou republiku. Obchodní jméno zni České aerolinie a. s., ale ochranná známka ČSA/CSA zůstává zachována. Žádné změny v právním statutu společnosti, v jejích finančních a právních závazcích nenastávají. Zůstává jí i předčísli "064..." na přepravních dokumentech a identifikační znak "OK". Změna názvu byla již nahlášena a projednána s příslušnými mezinárodními leteckými organizacemi. Protože nelze z technických důvodů změnit názvy na všech dokumentech, prodejních místech i na strojovém parku ze dne na den, může se ještě po nezbytnou dobu zákazník setkávat se starým názvem.

PERLY A PERLIČKY

Perlorodky jako by byly v máji rodily přesčas. Jen natáhnout dlaň. Ale ještě slovíčko k dubnu. Sydnejsí sokolové hostili během australského ANZAC-dne české i slovenské vojáky z druhé světové války. Presidentem Havlem na generála nově povýšený legionář z první světové války pan Novák se nezúčastnil, ale dostavila se celá řada jiných. Mezi nimi i bývalý voják britské armády L. Břežný - a jeho válečné osudy jako zajatce v Japonsku přímo volají po publikování. Byl zajat na Dálném Východě a setrval v japonském zajateckém táboře i po skončení bojů v Evropě až do srpna 1945...

Docházejí teď odezvy z českého tisku o prezidentově návštěvě v Austrálii. Nezdá se sice, že by pozornost vzbuzená návštěvou hlavy státu u protinožců byla úměrná, ale právě tak jako tisk australský, i český tisk komentuje prezidentův zájezd pozitivně. Na příklad příloha Svobodného Slova "Ahoj na sobotu" z kvěna přinesla článek žurnalistky Olgy Skalkové pod titulkem "Prezident u protinožců" s barevnými ilustracemi, kde také popisuje průběh večera v sydneyjské sokolovně a dokonce cituje slova starosty ing. Zahradky: "Vaše dnešní přítomnost je dokladem vítězství dobra nad zlem a naplnění naší viny v demokracii".

V odezvách prezidentova zájezdu se též vyklubala na svět v sydneyjském divadle Seymour Centre výstava České státnosti uspořádaná Generálním konzulátem republiky a iniciovaná generálním konzulem ing. J. Sládkem a jeho spolupracovníky. Byla doprovázena exponáty českých a slovenských umělců, především malířů. A malířek, dlužno zdůraznit, ba rodina Borkertova byla zastoupena oběma manželkami. Český zastupitelský úřad tím učinil významný krok v propagaci "české přítomnosti" a my doufáme, že budou následovat i další počiny k přiblížení českého dění australské veřejnosti.

V průběhu oné sydneyjské expozice jsme měli také příležitost shlédnout tři filmy o české státnosti, respektive o jejich kořenech, a přítomné obecenstvo potleskem hlasovalo pro záslužný filmový výtvar Bedřicha Kabiela, který věcně a libi- vě informuje australské publikum o českých "realiích". Po představení byla zajímavá debata přítomných o tom co viděli, co by chtěli vidět a co by vidět nechtěli a co by podle jejich mínění konzulát měl či neměl v budoucnu promítat.

Sydneyská expozice také hostila ve dvou koncertech několik hudebníků. V prvním jsme opět poslouchali mistra Milana Švába, klasického kytaristu, v doprovodu flétnistky a čelistky, tentokrát s několika dily klasickými a s několika

evidentně neklasickými. Daleko náročnější pak byl koncert mistra Neradilka, jehož doprovázela na harmonium Wendy Petersenová. Trubka tohoto vzácného hudebníka zaznívá v Sydney, žel, nepříliš často v rouše koncertním. Tentokrát jsme měli příležitost zaposlouchat se - kromě jiných děl - také do tvorby českého barokního skladatele poměrně nedávno v Kroměříži objevené. Je jím: J. K. K. Neruda, kdysi působivší v Drážďanech, ale také v Kroměříži, a jeho dalšího kroměřížského kolegy a nástupce P. J. Vejvanovského. Wendy Petersonová také uvedla svou vlastní skladbu - Impromptu variace v barokním stylu. Byla radost sedět a poslouchat tuto zřídka slýchanou dvouhru trubky a harmoniem.

V Praze se utvořila nadace pro slovenské divadlo. Činnost tohoto tělesa byla zahájena nedávno představením "Smrt v růžovém" v pražském divadle Na zábradlí. Hru napsal Lubomír Feldek a roli Edith Piaffové v ní ztvárňuje Barbora Hrzánová, oné šansonierce prý velmi podobná. "Dva státy se rozpadají, ale kultury se nechtějí vzdát. Taková maličkost jako rozpad státu se nás netýká" komentoval podle Svobodného Slova vzájemnou spolupráci českých a slovenských umělců L. Feldek. Nedávné expozice českých a slovenských umělců v Sydney byly nesené podobným duchem.

Jednou z nejcennějších májových perel nesporně byl samostatný koncert Ivana Moravce v Sydneyjské Town Hall, dnes často označovaného za jednoho z největších klavíristů tohoto století. Po Beethovenovi, Chopinovi, Debussym, Sukovi a Janáčkově ukončil za nekonečných ovací své vystoupení jako posledním "encore" jednou ze Smetanových polek. Osobitá technika Ivana Moravce se vyznačuje brilantní virtuositou bez nepodstatných gest, bez třesení hlavou - je vzácným požítkem vnímat jeho suverenní bytí klidné podání a umělcovu schopnost dát každému taktu zvláštní důraz. Během celého představení se na podiu neobjevila jediná stránka not.

Česká republika zůstává zásobárnou vkusně a umně tištěných knih. Včetně školních učebnic, o nichž se pátému světaří solva kdy snilo. Pani Vlasta Nováčková právě přibýlá z návštěvy doma s sebou přivezla Slabikář - jeden z patnácti na sklade - pro první třídy základních škol - bohatě ilustrovaný. Ema má misu, máme maso..... i dnešní školáčkovi tak začínají číst a slabikovat. Ukázky uhlédného písma psaného disciplinovanou rukou, pravděpodobně pravou. A což teprve knížky z nichž se mají dnes učit o českých lidových písničkách! Nádherné ilustrace ve stylu Trnkové s krátkou historií každé uvedené písně s notami. Srdce se směje. Vřele doporučuji všem rodičům česko-australských školáčků pořídit si dnes z domova právě tyto plody české kultury. Neboť v australských sadech se nerodi.

Bořek Šindler - lovec perel

Nad dopisy čtenářů

Vážená pani Háberová,

Souhlasím s odpovědí pana dr. Pavla Grossmana (č. 45) na článek z čísla 43. od pana Špačka-Novotného.

Ano, pan doktor má dle mého názoru pravdu, pokud rozboru zmíněného článku se týče. Nemyslím si však, že by bylo správně diskriminovat pana Špačka-Novotného a jeho příspěvky neotiskovat.

Vždyť měly-li by se otiskovat pouze články obsahující "argumenty logické a informované, faktické a bez předsudků", mohlo by se přihodit, že by potom eventuálně nebylo co tisknout.

S pozdravem
Alois Barda
Sydney

Milá pani redaktorko,

se zatajeným dechem četl jsem "Poslední vyznání" Jana Plavce (A.L. č. 44 Duben 1995) a trnul jsem zdale se přízná či ne.

Sleduji jeho psaní již delší dobu a vím proto, že rodákem králove-dvo-reckým být nemohl, to by takto "nikda" nepsal. Budiž tomu muži velkou ctí, že se přiznal a proto bych mu rád nabídnul slova útěchy. Pane Plavče, netrapte se moc tím, že jste se narodil v Jaroměři, mohlo by se vám totiž stát něco mnohem horšího, mohl jste dopadnout jako já a narodit se v Rychnově nad Kněžnou.

S pozdravem
Jaroslav Kovářiček

JARA DAVID - MOSEROVÁ V OPĚT SYDNEY

Dr. Jara David-Moserová, která pracovala po nějakou dobu jako velvyslankyně ČR v Austrálii si získala srdce krajanů. Nejen tím, že byla první "porevoluční" velvyslankyní, ale především proto, že je milým, moudrým člověkem. A zdá se, že náklonost je oboustranná. Mnoho krajanů, kteří byli na návštěvě doma se s ní sešli a všichni byli nadšení jejím vřelým přijetím i tím s jakou láskou vzpomíná na nás tady, a na Austrálii vůbec. Proto mne ani moc nepřekvapilo, když jsem zjistila, že Českou republiku na multikulturní konferenci, která se konala v Sydney zastupovala právě ona. Rovněž mne nepřekvapilo, že právě ona byla jedním z řečníků konference, a do třetice mne nepřekvapilo ani téma jejího projevu: "Druhá strana emigrace - Smíření". Dr. Moserová zaměřila svoji pozornost na politické emigranty a také na nový problém, který se v Evropě objevil po pádu komunismu. Lidé doma se sešli s krajany ze zahraničí a zjistili, že občas mluví různými jazyky, a patrně to bude dost dlouho trvat, než si opět docela porozumí. Pro krajany je vlastně návrat domů tak trochu druhá emigrace. Projev měl velký úspěch a není divu, protože s podobným problémem se setkávají i ostatní postkomunistické země.

S doktorkou Moserovou jsem se sešla nad sklenkou dobrého vína na zahradě u Dáši Bláhové. Dáša, jako správná hostitelka nás vyrušovala neustálým nabízením dobrůtek a dobrot. Odolaly jsme, poslaly ji pryč a začaly si povídat.

"Jaké byly závěry konference, která právě skončila?"

Myslím, že bude těžké vůbec nějaké závěry udělat. Na konferenci se sešli zástupci zemí, kde úspěšně probíhá mísení kultur, zemí kde dochází k velkým etnickým problémům a konfliktům, spolu se zástupci zemí, které na opak chtějí zvyšovat počet přistěhovalců i zemí, odkud lidé odcházejí. Účel celé konference byl jednoduchý - podívat se na problém migrace za všech stran a hlavně hledat způsob jak předcházet etnickým konfliktům.

Vraťme se k České republice. Jaký byl pro vás návrat domů po době strávené v Austrálii?

Obtížný! Mnoho se tam změnilo. Mnoho k lepšímu. Pamatuji se například, že když jsem odjížděla před mnoha lety na stáž do Ameriky byly v Praze obchody Bata, Štěrba a když jsem se vrátila byla tam Jednota, Bratrství. Před mým odjezdem do Austrálie točila ČT se mnou malý medailonek a já tam tehdy projevila přání, aby až se po dvou letech vrátím byl zpátky Bata, Štěrba a ti ostatní. A to přání se mi splnilo, byly tam! Objevila se také spousta nových obchodů a obchůdků, zlepšily se služby a dokonce se vylepšila i veřejná zařízení a to je vždycky dobré znamení. Ale pro mně osobně ten návrat skutečně nebyl jednoduchý, tak např. dům ve kterém jsem měla ateliér byl v restituci vrácen původnímu majiteli a ten mě za mé nepřítomnosti vystěhoval - z nemocnice mě vystěhovali rovněž. Lidé se změnili, stejně jako se změnila politická scéna. Když jsem odjížděla, všechny jsme znala, znala jsem jejich vztahy. Teď jsem musela začínat od začátku, ale všechno je v pořádku, navázala jsem nová přátelství, obnovila stará. Je také možné, že to na mne působilo všechno tak depresivně, protože jsem se vracela ze zimy a přicházela jsem do zimy a 8 měsíců zimního počasí je trochu moc.

Jací jsou lidé doma?

Jsou fajn! Já si myslím, že máme obrovské štěstí, že máme naše dva Václavy - ta kombinace je skvělá. Po návratu jsem mohla porovnat jak moc s tím vším Václav Klaus pohnul, at je jakýkoliv - pro tuhle dobu je nezbytně nutný! Nu a Václava Havla zase ještě navíc uznává a váží si ho i okolní svět a to je také moc důležité. A když už mluví o panu prezidentovi, musím dodat, že se z Austrálie vrátil nadšený a velmi dojatý přijetím, kterého se mu od krajanů dostalo. Bude to asi tím, že v Austrálii prakticky nejsou ekonomičtí exulanti, jako třeba v Německu. On věděl, že tady jsou většinou praví političtí emigranti a ta návštěva mu to jen potvrdila.

Škoda, že měl tak málo času. Vůbec je škoda, že sem k nám přijíždějí hosté jen na tak krátkou dobu a přitom Austrálie jim má co nabídnout.

Mně to povídat nemusíte, já strašně ráda vzpomínám na krajany a na všechny

dobré lidi se kterými jsem se v Austrálii sešla. Australská příroda mi také hrozně přirostla k srdci. Mám dokonce tajné přání, že až někdy nebudu mít tolik práce a najdu čas a snad i nějakého sponzora, ráda bych s mužem znovu přijela, najala si auto a projížděla bychom Austrálii křížem krážem, od krajanů ke krajanům, stýská se mi po nich a moc ráda bych je zase viděla. Je jen smůla, že jsem se s nimi nemohla sejít teď, ale o této návštěvě jsem se skutečně dozvěděla na poslední chvíli na konferenci UNESCO na Islandu. Letenku za mnou posílali do Kodaně.

Co teď v Praze děláte?

Pracuji jako generální sekretář na Sekretariátu české komise pro UNESCO. Po rozdělení Československa se sekretariát rozpadl, zůstalo torzo a je našim úkolem všechno znovu vybudovat.

Uvažujete o tom, že trochu zmírníte rychlost vašeho života a budete se třeba víc věnovat umění?

Samozřejmě, až přestanu chodit do práce od - do, chtěla bych zase nejen začít překládat, ale chtěla bych se věnovat více i původní tvorbě. Co ale jistě nechci - vykašlat se na politiku.

Proč? Co se vám právě na politice líbí?

Nic! A to je ten důvod, kdyby se na ni všichni slušní lidé vykašlali, kdo ji pak bude dělat a co z ní zbyde? Umíte si to představit? Ono to nejde jen pořád nadávat na politiku, říkat, že je to svinstvo, ale nic s tím nedělat. Rozhodně bych chtěla kandidovat za ODA, je to slušná strana, která mimo jiné zastává i zájmy exulantů. A chci kandidovat i proto, abych ukázala, že i ženy mohou pracovat v politice. Myslím, že ta zásada z minula, že průraznost se neslučuje se slušností, stále přetrvává. Domnívám se, že slušní lidé se musí prosazovat, slušnou cestou, ale důrazně. A také ženy se musí více prosazovat. Zdá se mi, že právě ony nám z politického života a vůbec z vedení po revoluci vymizely.

Jak vidím máte toho v plánu ještě tolik, že chudák Dick Francis (kterého tak bezvadně překládáte), vaše psaní i malování bude asi dost dlouho čekat. Děkuji za rozhovor a těším se, že se brzy v Sydney sejdeme.

Já také. Vyřídíte, prosím, všem krajanům, že jsou u mne v Praze vždy srdečně vítáni.

(rozmlouvala Jana Háberová)

CESTA EGYPTEM

Ten druhý, neznámý svět versus všemocný dolar

Dagmar Balcárková

Přímě proti Luxoru se na západním břehu rozkládají mohutné, pusté skalní útesy, z dálky působící ponurým, záhadným, a nebojím se říci, i strach nahánějícím dojmem. V těchto skalách se skrývá Údolí Králů a Královen, ohromné pohřebiště faraónů a královen 18. a 19. dynastie Nové říše.

Jejich "onen svět"! Zde byli pohřbíváni do nákladných, prostorných skalních hrobek, - nikoliv již do pyramid, jak tomu bývalo za dob Staré a Střední říše. Tyto hrobky byly vyhloubeny ve skalách a byly přístupny řadou strmých chodeb, na jejichž konci bylo několik místností. Do poslední z nich byl uložen sarkofág. Ty nejstarší, jako např. hrobka faraónů Amenhotepa I. nebo Tuthmosise I. a Tuthmosise III., jsou hluboko v údolí, a těžko přístupné. Později se již upouštělo od snahy utajit místo hrobky, a u vchodu do hrobek se začaly stavět ozdobné vchody.

V prvním století před našim letopočtem popsal řecký historik Strabón z Amaseie 40 hrobek, které "stojí za to vidět". Od té doby se počet objevených hrobek mnohonásobně zvýšil, a dodnes zde archeologové objevují další. Netřeba připomínat, že je Údolí Králů a Královen světovou turistickou atrakcí, která přiláká každoročně průměrně 2,5 miliónů návštěvníků. Nezasvěcenci to zajisté připadá jako nekonečný zdroj příjmů.

Je to tak, a není. Turismus zajisté znamená pro Egypt ohromný finanční přínos, ale na druhou stranu způsobuje ta mohutná záplava návštěvníků značné problémy. V uzavřených, nevětratelných kobkách zapříčinuje nekonečná masa dýchajících, a v tom vedru též hodně se potících lidí silný vzestup vlhkosti. Bohužel se též někteří turisté v hrobkách nechovají, jak se patří, a v nestřeženém

okamžiku čmárají po zdi, uloupnou si kousek omítky jen tak z legrace jako "souvenir", dotýkají se nástěnných maleb špinavými rukama, zalepenými třeba od zmrzliny, polévají se limonádou, aby se ochladili, a kroupí přitom i zem, a dokonce - stydím se to napsat, ale je tomu tak, někteří se jdou do odlehleho kouta i vyčurat v domnění, že je nikdo nevidí. (Přitom není problém najít v Údolí Králů a Královen veřejné záchodky.) To vše má zhoubný vliv na prostředí uvnitř hrobek. A zvenku zase nekonečné otrášení a výfukové plyny tisíců aut a hlavně autobusů rovněž vykonají své.

Ale to zdaleka není všechno. Silná povodeň z roku 1817 způsobila ohromné škody, s jejímiž následky se jak archeologové, tak restaurátoři potýkají dodnes. Na vzácných nástěnných malbách, které si po tisíce let udržely podivuhodně svěží barvy, se v posledních letech najednou začaly objevovat skvrny, způsobené mikroorganismy. Stěna začala praskat a odlupovat se. Bylo třeba zamezit přístupu veřejnosti do některých hrobek, a uzavřít jednu z nejlepších, mezi nimi hrobku Tutanchamunovu a hrobku faraóna Setiho I., ve které se zřítily 3 čtvereční metry štukovaného stropu.

I stavba nové Aswanské přehrady přispěla dlouhodobým účinkem ke zvýšení vlhkosti v hrobkách. Vlhkost, která prosákla vápencem, zapříčinila tvoření krystalků soli mezi skálou a omítkou s nástěnnými malbami, v nichž se postupně objevovaly trhliny. Archeologové, geologové, restaurátoři i politické a veřejné činitelé stojí před problémem, zda se podaří hrobky zachránit, nebo zda se mají zavřít a nechat za pár roků dokonat dílo zkázy na tom, co se podařilo uchovat po tisíciletí? Bylo vypočteno, že jenom záchrana jediné hrobky by trvala asi 5 let, a náklady by byly astronomické - milióny dolarů. Tohle si egyptský stát ani při svých příjmech z turismu nemohl dovolit. Finanční pomoc nabídly dvě organizace: UNESCO a Getty Institute of California, a mravenčí práce odborníků začala. Pomalu, centimetr po centimetru odstraňovali malými dlátky omítku, oškrabávali krystalky soli a kousičky omítky nalepili zase zpět. Po třech letech mohla být Tutanchamunova hrobka znovu otevřena veřejnosti. Hrobka

faraóna Setiho I. je stále zavřena, ale vzdor mnoha problémům práce dále pokračuje, a restaurátoři věří, že ji úspěšně dokončí.

Hrobky faraónů jsou na severní straně údolí, hrobky královen a princů na jeho jižním konci. A i tady, na místech tak posvátných, kde by člověk očekával spíš hluboké ticho, se mezi turisty neúnavně motají obchodníci, kteří se mohou horlivostí přetřhnout ve snaze prodat své přílišně předražené suveniry všeho druhu, vřeští do uší kolemjdoucích, tahají je za šaty, obléhají autobusy, lehají si na kapoty aut, jen ať se "LE" sypou.

(pokračování příště)

P.S. Těsně po uzavěrcce se ozval telefon z Caira a Dáša Balcárková mně nadiktovala novinu, která v současné době hýbá nejen celým Egyptem, ale celým archeologickým i kulturním světem. Jak jste se patrně dočetli i v australském tisku, v Egyptě, právě v Údolí Králů a Královen (o kterém jste nyní dočetli) byla objevena hrobka slavného faraóna Ramsesse II., který byl první v historii vůbec, kdo řešil mezistátní roztržky mírovou smlouvou a také sňatkem. Jak víme, oženil se s dcerou odedávňých rivalů Chetitů a uzavřel s nimi mírovou smlouvu. Za jeho vlády země skutečně kvetla. Jeho hrobka byla nalezená neporušená, to znamená že se do ní nikdo nedostal celých 3 227 let. Byla tak dobře skrytá, že ji nenašli ani tak neblaze známí vykradači hrobek. Zajímavostí je, že byla objevena pouhých 150 metrů od hrobky faraóna Tutanchamuna. Právě při jejím vykopávání vlastně hlína a písek, který byl vyhazován vytvářel další nános nad hrobkou Ramsese II. Jako obvykle hrobka byla objevena náhodou a bude se na ni jistě několik let pracovat, než bude zpřístupněna veřejnosti. Cena tohoto nálezů je nevyčísitelná, jednak proto, že je plná zlata, a drahých skvostů. Ramses II. byl bohatý a slavný faraón a dle starých zvyků, na svoji poslední cestu byl vpravěn vším, co na tomto světě potřeboval, a na co byl zvyklý. Historická cena je rovněž obrovská, protože tento nález pomůže vědcům lépe poznat dobu ve které žil, a samozřejmě Egyptu přinese velký finanční prospekt z přílivu turistů.

JH

Z tajů krás české řeči

Nosočistoplena, šnuptychl nebo kapesník? Ovšemže kapesník, vece náš český jemnocit. Leč šnuptychl má své poslání, tak jako je má vedle slávníku štrozok, fusekle vedle ponožky a švajneraj vedle svinstva. Výtvor přemrštěných brusičů českého jazyka z osmnáctého století, nosočistoplena, se už věru vyskytuje dnes jen naprosto výjimečně, ale i tato nestvůra má své místo v objemné pokladnici češtiny.

Salvy brusičů jazyka - a nejen českého - bylo slyšet už po staletí, ba sám velký reformátor češtiny Jan Hus brojil proti germanismům čtrnáctého století. Maďaři kdysi podnikali přímo národní tažení proti vlivům cizích řečí, Slovinci proti čechismům. Dnešní Francouzi se rozčilují nad anglicismy právě tak jako Němci. A v naší řeči byly během minulého století vytvořeny půvabné, účelné a libozvučné novotvary na příklad v botanice Preslem: krušník, lakušník, brutník, dymnívka - nelahodí to našemu uchu? A nebo jedinečné české výrazy v chemii jako siřičitý, siřný, siřový, siřistý, siřičelý - to jsou české originality, neměli bychom říci původnosti? Mohli, leč nemuseli.

Jen Angličané, tvůrci světového jazyka vzniklého více méně neorganicky, spojením staré anglosaštiny (a i to už byla pořádná michaniná!) s normanskou francouzštinou, latinou, španělštinou, italštinou, řečtinou a jinými evropskými prvky, jsou na své brusičské tendence povzneseni. Vědí zřejmě své. Vytvořili jazyk vpravdě universální, dosud nejsvětovější a rozšířenější než bývala latina nebo řečtina. Kdyby Angličané svůj jazyk "očistili" zbyl by asi anglosaský pahýl z desátého století. Kdo moc brousí, může si jazyk i ubrousit.

Druhá polovina dvacátého století je ve znamení náporu anglo-američtiny na všechny světové jazyky, na jazyky světa, a proniká do nich celá řada technických termínů jako televise, cash, computer, kredit, roll-over a přehršle jiných. Málokoho napadá, že mnoho z nich, ne-li většina, je původu latinsko-řeckého, jako třeba televise. Tyto procesy prolínání slov z jazyka do jazyka probíhaly co civilizace je civilizací, a jsou to procesy nezadržitelné. Umělý protínápor

někdy pomáhá, někdy působí směšně, jindy velmi strojeně - jako třeba rozhlas, obrazovka, stroj - ale mnohem přirozenější je asimilace cizích slov lidovým používáním. A čeština velmi často dovede postavit původně cizí výraz na vedlejší kolejs trochu jinou příchutí. Takže třeba glajchšalt je něco jiného než usměrnění, usměrňování, ale dálnice je dnes už synonymní s autostrádou. Ale vedle francouzského "rande" zní "dostaveníčko" trochu neohrabaně a randící lid se mu vyhýbá. Rande naopak se dnes ohýbá a skloňuje podle vzoru "kuře" a zdomácnělo ve všech parcích, zákoutích, lůžích, hájích i pasážích a obyčejných průjezdech českomoravských.

Některé Čechy přímo hněte, že náš jazyk přijímá tolik cizích prvků. Snad je hněte i to, že on zatím dal světu jen toho Čapkova "robota". Ve skutečnosti jsme byli štedřejší. Dali jsme světu i Švejka a švejkovinu, a před těmi tisíci lety Polákům celou církevní řeč český uhnětenou z latiny a řečtiny. A v češtině zůstávají slova - v angličtině jsou jich desítky tisíc - která nelze v domácí řeči vyjádřit. Pirát, lampa (svítilna? Ne!), legrace - ale legrace je pravděpodobně dítě italského "allegrezza" a lampa ze starého řecko-italského slova lampas. O pirátu se mnoho neví.

Češtinu neodčeštime používáním cizích slov. Spíše ji kazíme nečeskými vazbami jako "já uctivě děkuji" místo "ctivě děkuji" nebo "skrze vaši laskavost" místo "vaší laskavosti". Tíne největší kanóni, ta nejesovatější esa (má čeština něco výstižnějšího - ?) naší literatury a povolání znalci češtiny se nikdy cizí konkurence nebáli. Nebojme se cizích vlivů ani my. Čeština je pružná a má velkou páru. To si dnes spočítá na prstech kdejaký kompjútřík.

B.Š.

Dvůr Králové nad Labem Jan Plavec

DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Myslívám na město v dále,
proč jsem ho opustil jen...
zůstalo mi ve vzpomínkách,
Dvůr Králové nad Labem.
Vzal jsem si raneček s buchtama,
do světa vydal se ven,
"Sbohem!" jsem zavolał od Zvičiny,
Dvůr Králové nad Labem.

Pod věží kostela strnou,
hradby před nepřitelem,
střeží tě nadále věrně,
Dvůr Králové nad Labem.
Já jsem tě opustil nerad,
mučil mne dávný však sen,
z Tahiti jednou tě pozdravit,
Dvůr Králové nad Labem.

Viděl jsem úchvatné krásy,
splnil se leckterý sen,
k tobě však táhne mne srdce mé,
Dvůr Králové nad Labem.
Popilek z komína teplárny,
rodnou tam pokrývá zem,
chtěl bych tě spatřiti z nádraží,
Dvůr Králové nad Labem.

Vzpomínám na mámu, tátu
kráčím tam hřbitovem,
kam jen se podělo mládí mé,
Dvůr Králové nad Labem.
V školu jsem chodíval prostou,
za Schulzovým sadem,
přes Kacbach, který tam protéká,
Dvůr Králové nad Labem.

Hyeny vyjí tam divě,
v Safari za městem,
podloubi plné má turistů,
Dvůr Králové nad Labem.
V přádelnách bavlny vrní
na tisíce přaden,
známé je textilním průmyslem,
Dvůr Králové nad Labem.

Těšnovská přehrada přetéká
elektrickým proudem,
vesele svítí si město mé,
Dvůr Králové nad Labem.
Žije se tam však i kulturně,
Hankovým divadlem,
v kterém má také svou hospodu
Dvůr Králové nad Labem.

V kostele našel se rukopis,
učinil radost všem,
slávu tak získal nesmírnou
Dvůr Králové nad Labem.
Profesor Masaryk, bohužel,
vědeckým způsobem,
podfuk nám dokázal, zesmutněl,
Dvůr Králové nad Labem.

Barokní Kuks kde Matyáš -
Braun sochařil za rohem,
je jen dvě stanice lokálkou
z Dvora Králové nad Labem.
V Třemešné Bílé Komenský
skrýval se před Habsburkem,
tři autobusové zastávky
z Dvora Králové nad Labem.

Hitler když zabral Sudety,
česká zde byla zem,
"Königinhofu" vzdoroval
Dvůr Králové nad Labem.
Já se tu vzpírám cizine,
doufám, že jeden den
na koupališti zalehnu,
Dvůr Králové nad Labem.

Lidé si budou šeptati :
"Proč štká zde muž onen,
jenž vrátil se z Austrálie
v Dvůr Králové nad Labem?"
Slzy to budou upřímné,
vsáknuté ručnickem,
ztracený syn domů vrátil se
v Dvůr Králové nad Labem.

Dvoru Králové nad Labem
věnuje Jan Plavec

PLAVCI NA LABI

Tenhle Plavec - spolupsavec -
je on orel ? Či jen vrabec ?
Neb je on to vskutku dravec
byť se tvářil jako hravec ?

Ta idyla o Dvoře
o Labi až z' zámoře...
máme čist ji v pokofe
než nám v srdci okoře ?

Mili plavče na Labi
verše tvé nás nevábí...
humor však nás obrábí.
A tvá mysl ? Hedvábí !

A však, Plavče, vzácný hravče,
jsi-li orlík nebo vrabče,
vrať se v prosu ! V epiku !
Verše drž si v skleniku...

Hltat budem rukopisy -
dílo tvoje jako kdysi...
zhltneš' je i jalové
opějem' Dvůr Králové !

Ale věř - i Jaroměř
skytne růži tobě keř !
Ba i Rychnov ! Ba i Kněžna
zhltne, tvoje slova něžná

Rýmů zanech' rychle, směle
však ty viš - tak hele hele !

Toto prořek
Šindler Bořek

TRITON CARPET CLEANING SERVICE

Powerful truck
Mounted equipment
All stains treated
Carpets deodorized
Fast drying
Scotch Guard
Carpet and Upholstery
Leather L / S Cleaning
Emergency water damage service

Peter Adler

Phone : 388 2052

Mobile : 018 044 100

(mluvíme česky)

Finanční situace Australských Listů.

Květen-1995

Michael B Haber

Na otázku, jak jde vydávání A.L. můžeme ohlásit, že situace se vyrovnala natolik, že můžeme pokračovat s vydáváním dál, pokud nenastane nějaký nepředvídaný problém a pokud neztratíme vaši podporu. Od čísla 24, (červenec 1993), kdy A.L. byly v krizi, se situace zlepšila hlavně proto, že jsme našli ekonomičtější cestu jak je tisknout. Dluh, kterým A.L. v té době byly zatíženy jsme vyrovnali také díky vaší pomoci. Tiskový fond na dluh přispěl kolem \$1,500. Přes \$3,000 bylo zapláceno pomocí Applied Computer Systems (ACS). Původní plán (naznačen v č. 12), aby Jana vydělávala \$400 měsíčně se ale asi nikdy neuskuteční.

a) Základní počítačové zařízení dodané na vydávání A.L.

(Dodané Applied Computer Systems)	Původní cena pro ACS (v 1991)
Laser-printer QMS800plus	\$ 5,600
Macintosh SE20 for desktop publishing	\$ 2,800
PageMaker software	\$ 750
PC 386/16 computer for database	\$ 3,500
Labels printer MPS1000	\$ 450
Database Software	\$ 600
Rico EX30 flat bed scanner	\$ 2,500
TOTAL	\$ 15,800

b) Další zařízení poskytnuté na vydávání A.L.

1 3m x 4m kancelář, elektřina, vyhřívání atd.

2 kancelářské stoly & 2 židle, 2 'filing cabinets', police atd.

1 fax, 1 telefon

Další počítačové zařízení a služby, údržba database, etc

Předpokládaný měsíční poplatek za toto zařízení :- \$ 200 /month

c) Měsíční výdaje a příjem na vydávání A.L.

Průměrný počet poslaných výtisků	750	(850 tištěno)
Průměrný počet (%) placených	56.4%	(63.7% - 24/1/95, 49% - 27/5/95)
'Bad Debt' Procento dlužníků (%)	23.7	3.1 3.7 1.2 3.9 .9 - 24/1/95
doba dlužení (měsíců)	1	3 6 9 12 >12
(výtisky, které jsou více než 12 měsíců nezaplacené přestaneme posílat)		

Průměrný příjem z prodaných čísel

(750 x 2.60 x 56.4%)

\$1100

Průměrný příjem s inzerátů v A.L.

\$ 210

Výdaje na: tisk obalů - barevná část	\$ 160
- černo-bílá	\$ 60
pronájem tiskárny-hlavní části	\$ 280
materialy - papír, nálepky atd.	\$ 150
Poštovné	\$ 370
(zvláštní výdaje za č.44- \$635/12)	\$ 53

Průměrné výdaje za tisk a distribuci \$1073

Celkový zisk na produkci & distribuci of A.L.

\$ 237 (za 80 hod. práce)

Mínus měsíční poplatek za zařízení od ACS

\$ 200

Mínus 'return on investment' za počítačové zařízení

?????

KNIHA, PŘÍTEL ČLOVĚKA

Na světě existuje 35 miliónů titulů nejrůznějších knih. Každý rok se tento počet zvyšuje o dalších 450 000 titulů. Do roku 2.000 se délka police ve "světové knihovně" prodlouží o dalších 50 kilometrů.

Z dopisů čtenářů :

Na auto nemám peníze, a na knihy nemám čas. Ty, co jste mně poslali poštou jako objednané, bylo neobjednané. Vracím všechny : Emocionální problémy, Příručka pro řidiče, Umění sebevlády a Idiot.

V úctě žádný blbec H.K.

Sprostáci ! V životě jsem žádnou knihu neobjednával, natož u vás ! Tak vám vracím "Duševně nemocný mezi vámi".

N.P.

Pošlete mi tři knížky anekdot a jednu knížku nemravnou, můžou tam být i nahé ženy nebo muži, dobře zaplatím.

Předem vám děkuji..

J.B.

Ze zaslaných knih mám velkou radost, zejména z J. Londona, protože toho jsem neznal. Piše hezky, a kdyby zase něco napsal, tak si poznamenejte, že ho chci.

V úctě R.M.

Poslali jste mi knížku a nejsou v ní stránky. Tak si stěžuji u vašeho kontrolního orgánu. Jeho adresu si zjistím. A ten s vámi zatočí! A kdybyste zkusili moji adresu použít proti mně, tak vám to nebude příliš příjemné, protože mám známe, kteří by vám ukázali..

B.F.

Je mně trapné se dožadovat kompletních "Uměleckých památek Čech" tj. všech tří dílů najednou. Co je mně do toho, že jste vydali jenom dva díly a jste teprve u O. S tím jděte do p.

G.V.

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

Magnetic ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je 8 kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku.

Zábava pro dospělé i pro děti a celoroční koupání!

Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Navštivte nás na Rose Bay a my vám promítáme video.

Týdenní pronájem od \$ 260.-

Informace:

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon: (02) 371 9164

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**
A.C.N. 002 830 613
7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145
Tel. (02) 636 1873
Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

BANNERMANS

The Solicitors

**Česky mluvící solicitor/ právník a
advokát vám nabízí služby**

Obraťte se s důvěrou, poradíme vám ve všech
právních otázkách, včetně právních problémů v
České a Slovenské republice.
Vynikající znalost českého a australského práva.
Ceny jsou bezkonkurenční!

Kontaktujte: Vladimír Gazdík

Phone: (02) 891 4677
Fax: (02) 689 3849
Mobile: 015 274 734
Večer: (02) 805 0128
Soboty: (047) 876 336

Bannermans Solicitors - Suite 49/2 O'Connell Street
PARRAMATTA, NSW 2150

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: 99 2595

Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma.
pečlivě, spolehlivě, poctivě,
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.
Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:
18 Hughes Ave.
Lawson 2783
Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ALTMAN GUEST HOUSE

615 Cabbagetree Road,
Williamstown, Port
Stephens, NSW

vám nabízí ubytování ve dvou až
tříložnicových apartmentech

1 noc \$ 99.-
5 nocí \$450.-
7 nocí \$590.-

Pro členáře A.L. sleva 20%

Saunu, jízda na koni, tenisové kurty,
bazén se slanou vodou, klid, pohodu a
ještě mnohem víc vám může nabídnout
Port Stephens,
včetně návštěvy vinic a vinných sklípků

Další informace Dalibor nebo Gordana
(049) 65 15 40, mobile 018 49 67 26

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystříhnete a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited
7 BOONAH STREET
WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte
na půl roku ☐ \$15.60
na celý rok ☐ \$31.20

Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

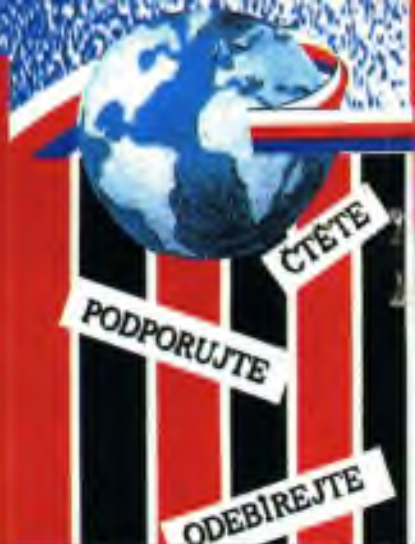
Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

AUSTRALSKE LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

LUBA SUSTEK

LUBA NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

178 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízíme systémy počítačů pro váš

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tiding or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable onscreen digital recording

CZECHOSLOVAK AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

CZECHOSLOVAK AIRLINES

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713